

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Katowice, dnia 16 grudnia 2009 r.

**Pan
Piotr Koj
Prezydent
Miasta Bytomia**

LKA-410-39-01/2009
P/09/112

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Miejskim w Bytomiu, zwanym dalej „Urzędem”, w zakresie zapewnienia społeczeństwu udziału w postępowaniach dotyczących ochrony środowiska, w latach 2006-2009 (do 30 października).

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym w dniu 24 listopada 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezydentowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Urzędu w zakresie spraw objętych kontrolą, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny częściowe i ustalenia kontroli:

1. W okresie objętym kontrolą społeczeństwu zapewniono udział w postępowaniach dotyczących zmiany dotychczasowych i opracowania nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (mpzp) dla obszarów na terenie poszczególnych dzielnic Bytomia (łącznie pięć dokumentów). O wyłożeniu do wglądu projektów mpzp, poinformowano mieszkańców na 7 dni przed ich wyłożeniem, poprzez ogłoszenia w prasie

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

lokalnej oraz ogłoszenia w siedzibie Urzędu i obwieszczenia, czyli w sposób określony w art. 17 pkt 1 i 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*², zwanej dalej „ustawą ozp”. Projekty ww. dokumentów, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, wyłożono na okres 21 dni. W okresie tym zorganizowano dyskusje publiczne nad rozwiązaniami przyjętymi w projektach mpzp, spełniając wymogi określone w art. 17 pkt 10 ww. ustawy.

Spółeczeństwu zapewniono udział w postępowaniach także poprzez umożliwienie składania uwag do projektów mpzp przez okres 14 dni (licząc od daty wyłożenia dokumentów), stosownie do postanowień art. 17 pkt 11 ustawy ozp. Informacje o miejscu, sposobie i terminie składania uwag zamieszczono w obwieszczeniach i ogłoszeniach.

Wniesione w wyznaczonym terminie uwagi rozpatrzono, a uznane za zasadne uwzględniono w projektach mpzp, które wraz listą uwag nieuwzględnionych przedłożono Radzie Miasta.

W przypadku postępowań, dotyczących kolejnych czterech dokumentów, tj. aktualizacji *Programu ochrony środowiska dla miasta Bytomi i Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Bytomia* oraz dwóch mpzp, których projektów nie opracowano do czasu zakończenia kontroli, społeczeństwo poinformowano o podjęciu uchwały przez Radę Miasta o przystąpieniu do ich sporządzenia.

2. NIK pozytywnie ocenia działania w zakresie umożliwienia społeczeństwu udziału w postępowaniach prowadzonych w latach 2006 – 2009 (30 październik), a związanych z wydaniem 33 decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięć, podjętych bez sporządzenia raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (zwanego dalej „raportem”, w przypadku decyzji wydanych do 14.11.2008 r.) lub bez przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko (dalej „oos” w przypadku decyzji podjętych w okresie późniejszym). Postępowania dotyczące 31 decyzji prowadzono na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*³ (zwanej dalej „ustawą POŚ”), a w przypadku 2 decyzji – z uwzględnieniem postanowień art. 153 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku*

² Dz. U. Nr 80, poz. 717 ze zm.

³ Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.

i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko⁴ (zwanej dalej „ustawą o udostępnianiu informacji”).

Przedsięwzięcia, których dotyczyły 33 wspomniane wyżej decyzje, zgodnie z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzania raportu o oddziaływaniu na środowisko⁵ (zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie rodzajów przedsięwzięć”) nie wymagały sporządzenia raportu/ooś.

Odstąpienie od sporządzenia tych dokumentów, w każdym przypadku, Prezydent Miasta stwierdzał postanowieniem, zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy POŚ/art. 63 ustawy o udostępnianiu informacji. Wydanie tych postanowień poprzedzono uzyskaniem opinii od Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu w sprawie obowiązku sporządzenia raportu/ooś, stosownie do postanowień art. 51 ust. 3 ustawy POŚ/ art. 64 ust. 1 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji. Wszystkie postanowienia wydano w terminie do 30 dni od daty wszczęcia postępowania, tj. zgodnie z art. 51 ust. 4 d ustawy POŚ.

NIK zwraca uwagę, że w 14 postanowieniach, dotyczących postępowań prowadzonych w latach 2006 – 2007, nie określono przepisu, na podstawie którego uznano, że sporządzenie raportu dla przedsięwzięcia było fakultatywne, a jedynie w sposób ogólnikowy przywołano rozporządzenie w sprawie rodzajów przedsięwzięć. Obowiązek podania pełnej podstawy prawnej w postanowieniu wynika z art. 124 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁶ (zwanej dalej Kpa).

3. NIK pozytywnie ocenia przestrzeganie procedur, dotyczących zapewnienia społeczeństwu udziału w postępowaniach, w ramach których sporządzano raporty/ooś oraz w postępowaniach związanych z wydaniem pozwoleń zintegrowanych. Postępowania zakończone w okresie objętym kontrolą dotyczyły 69 decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia, z czego badaniem objęto 30 decyzji, w tym 2 dotyczące pozwoleń zintegrowanych.

Do publicznej wiadomości podano informacje, zgodnie z art. 32 ustawy POŚ, tj. informacje o zamieszczeniu w publicznie dostępnym wykazie danych o wnioskach

⁴ Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.

⁵ Dz. U. Nr 257, poz. 2573 ze zm.

⁶ Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

o wydanie decyzji oraz o możliwości składania uwag i wniosków w terminie 21 dni. Ponadto w przypadku 2 postępowań, dla których decyzje wydano w 2009 r., podane informacje spełniały wymogi art. 33 ustawy o udostępnianiu informacji. Po wejściu w życie ustawy o udostępnianiu informacji, społeczeństwo informowano także o formach w jakich powinny być wnoszone uwagi i wnioski, stosownie do wymogów art. 40 wspomnianej ustawy.

Wymagane informacje przekazywano społeczeństwu poprzez zamieszczenie ogłoszeń na tablicy w siedzibie Urzędu oraz na jego stronie internetowej. Po wejściu w życie rozporządzenia Ministra Środowiska z 18 czerwca 2007 r. w sprawie wzoru *publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie*⁷ (zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie wykazu danych o środowisku”), informacje o wszczęciu 19 postępowań upubliczniono również poprzez zamieszczenie ich w publicznie dostępnym wykazie dokumentów, zamieszczonym w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP).

Przedłożona do publicznego wglądu dokumentacja, dotycząca badanych postępowań o wydanie decyzji środowiskowych i pozwoleń zintegrowanych, zawierała wnioski o wydanie decyzji, raporty o oddziaływaniu na środowisko/ooś oraz opinie w formie postanowienia powiatowego lub wojewódzkiego inspektora sanitarnego i właściwego organu ochrony środowiska (Wojewody Śląskiego, Marszałka Województwa Śląskiego lub Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach).

W uzasadnieniu wszystkich zbadanych decyzji (w tym dotyczących pozwoleń zintegrowanych) zawarto informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu, w tym o zgłoszonych uwagach i wnioskach oraz ich wykorzystaniu lub niewniesieniu ich w ustawowym terminie.

Poza jednym przypadkiem, do publicznej wiadomości podano również informacje o wydanych decyzjach, stosownie do wymagań art. 32 ust. 2 ustawy POŚ/art. 38 ustawy o udostępnianiu informacji. Odnośnie wspomnianej wyżej jednej decyzji, informację o jej podjęciu podano tylko w wykazie danych zamieszczonym w BIP.

NIK negatywnie ocenia natomiast nieprzekazanie informacji poprzez obwieszczenie w pobliżu miejsca realizacji przedsięwzięcia, pomimo takiego obowiązku wynikającego

⁷ Dz. U. Nr 120, poz.827

z art. 32 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 3 pkt 19 ustawy POŚ/art. 33 ust. 1 w związku z art.3 pkt 11 lit. c ustawy o udostępnianiu informacji.

4. Zgodnie z art. 19 ust. 2, 6 i 7 a ustawy POŚ/, art. 21 ust. 1 i art. 23 ustawy o udostępnianiu informacji, w Urzędzie prowadzono, w formie elektronicznej, publicznie dostępny wykaz danych o dokumentach, zawierających informacje o środowisku i jego ochronie, który udostępniono w BIP. Analiza ww. wykazu (w części dotyczącej 10 losowo wybranych decyzji środowiskowych) wykazała, że prowadzono go w formie kart informacyjnych dla poszczególnych dokumentów (wniosków, postanowień raportów decyzji), według wzoru określonego rozporządzeniem w sprawie wykazu danych o środowisku.

Nie w pełni realizowano natomiast postanowienia art.10 ustawy o udostępnianiu informacji. Zgodnie z tym przepisem, w urzędach organów administracji wyznacza się osoby, które zajmują się udostępnianiem informacji o środowisku i jego ochronie. Natomiast w Urzędzie wyznaczono pracownika odpowiedzialnego za przekazywanie informacji o środowisku do BIP jedynie w Wydziale Ekologii, co nie wypełniało obowiązków wynikających z cytowanego powyżej przepisu.

Podkreślić należy, że we wszystkich objętych kontrolą postępowaniach zapewniono społeczeństwu swobodny dostęp do dokumentacji, której udostępnienia wymagały przepisy prawa. Na prowadzone postępowania nie wpłynęły do Urzędu skargi i zażalenia. Strony nie odwoływały się również od wydanych decyzji środowiskowych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. Wyznaczenie w Urzędzie Miasta osób odpowiedzialnych za udostępnianie informacji o środowisku i jego ochronie.**
- 2. Podawanie do publicznej wiadomości informacji o wnioskach i decyzjach, wymagających udziału społeczeństwa, w formie obwieszczeń w miejscu planowanego przedsięwzięcia.**

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.